

Warszawa, 11-05-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.503.4.2016.MW

Pan

Andrzej Dera

Sekretarz Stanu

Kancelaria Prezydenta RP

forumDI@prezydent.pl

Wielce Szanowny Panie Ministrze!

Na wstępie chciałbym ponownie podziękować za podjęcie prac nad koncepcją ustawy o asystencji osobistej, która jest aktem od dawna oczekiwanym, przede wszystkim przez osoby z niepełnosprawnościami. Zauważając, że projektowane założenia, zaprezentowane podczas Forum Deinstytucjonalizacji w dniu 12 kwietnia 2022 r., uwzględniają szereg postulatów kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich, chciałbym zwrócić uwagę Pana Ministra na kwestie, które mogą okazać się istotne na dalszych etapach prac nad projektem ustawy. Ufam, że wypracowane rozwiązania przyczynią się do wdrożenia całościowej reformy wsparcia osób z

niepełnosprawnościami opartej na postanowieniach Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.¹

1. Podmiotowość osób z niepełnosprawnościami a instytucja ubezwłasnowolnienia

Dostępność usług asystenckich jest jednym z najistotniejszych aspektów procesu deinstytucjonalizacji i poszanowania prawa jednostki do niezależnego życia, zgodnie z jej autonomicznym wyborem. Z tych względów projektowane działania powinny również uwzględniać konieczność dążenia do wprowadzenia kompleksowej i spójnej reformy systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami. **Wdrożenie usług asystenckich wiąże się z koniecznością przeprowadzenia pilnej zmiany systemu orzecznictwa o niepełnosprawności oraz zniesienia - lub co najmniej istotnej modyfikacji - instytucji ubezwłasnowolnienia.**

Osobowość prawna i podmiotowość prawna stanowią podstawę urzeczywistnienia wspomnianej już zasady niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie. Komitet ONZ w swoich uwagach kierowanych pod adresem Polski, wezwał do wycofania oświadczenia interpretacyjnego do art. 12 Konwencji oraz uchylecia wszystkich dyskryminujących przepisów umożliwiających pozbawienie osób niepełnosprawnych zdolności do czynności prawnych, biorąc pod uwagę, że zdolność prawna – na gruncie Konwencji – obejmuje zdolność bycia podmiotem praw oraz zdolność do czynności prawnych.² Dodatkowo podkreślił potrzebę ustanowienia procedury mającej na celu przywrócenie pełnej zdolności do czynności prawnych wszystkim osobom z niepełnosprawnościami oraz przyjęcie mechanizmów wspieranego podejmowania decyzji, które szanują autonomię, wolę i preferencje danej osoby.³ W tym kontekście warto przypomnieć, że w Komentarzu ogólnym nr 5 do Konwencji podkreślono, że ani całkowite lub częściowe pozbawienie zdolności do czynności prawnych w jakimkolwiek „stopniu”,

---

¹ Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169, ze zm.; dalej także jako: „Konwencja”).

² Uwagi końcowe Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych do sprawozdania Rzeczypospolitej Polskiej z wykonywania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, pkt 20, dostępne pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Rekomendacje%20Komitetu%20ONZ%20dla%20Polski%20%28j%20C4%99z.%20angielski%29.pdf> [dostęp: 4 maja 2022 r.].

³ Ibidem.

ani poziom wymaganego wsparcia, nie mogą być wskazywane jako powód odmowy lub ograniczenia prawa osób z niepełnosprawnościami do samodzielności i niezależnego życia w społeczeństwie.⁴

Zaprezentowane założenia do projektu ustawy o asystencji osobistej nie odnoszą się jednak do osób ubezwłasnowolnionych częściowo albo całkowicie, które byłyby zainteresowane skorzystaniem z usług asystenckich. W tym kontekście **istnieje potrzeba przyspieszenia prac nad zniesieniem – lub co najmniej istotną modyfikacją – instytucji ubezwłasnowolnienia i zastąpienia jej systemem wspieranego podejmowania decyzji**. Jednocześnie projektowane rozwiązania powinny w pełni szanować autonomię i podmiotowość wszystkich osób z niepełnosprawnościami oraz uwzględniać dodatkowe okoliczności, z jakimi mogą mierzyć się osoby ubezwłasnowolnione.

2. Zakres usług asystenckich

W przedstawionych założeniach do projektu ustawy o asystencji osobistej przyjęto, że do korzystania z usługi asystencji osobistej będą uprawnione osoby w wieku od 16 do 65 roku życia (przy czym osoby, które nabędą uprawnienia do korzystania z usługi asystencji osobistej przed ukończeniem 65 roku życia, będą mogły zachować prawo do usługi po ukończeniu wskazanego wieku).

Rozumiejąc, że opracowanie założeń wymagało stworzenia kryteriów pozwalających na precyzyjne określenie grupy beneficjentów przyszłej ustawy, pragnę podkreślić, że w mojej ocenie powiązanie asystencji osobistej z wiekiem aktywności zawodowej wymaga ponownego przemyślenia. Asystencja osobista oznacza bowiem wsparcie świadczone na rzecz osoby z niepełnosprawnością, prowadzone pod jej kierownictwem przez inną osobę, której **celem jest umożliwienie jej niezależnego życia**. W świetle wspomnianego już Komentarza nr 5 do Konwencji, usługi asystenckie powinny obejmować również interakcje społeczne i kontakty z rówieśnikami, udział w

---

⁴ Komentarz ogólny numer 5 Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, dostępny pod adresem: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G17/328/87/PDF/G1732887.pdf?OpenElement> [dostęp: 2 maja 2022 r.].

życiu politycznym i publicznym oraz życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i aktywności fizycznej.

W założeniach konwencyjnych asystencja nie jest zatem ujmowana wyłącznie jako narzędzie wsparcia w zakresie aktywności zawodowej, czy też dostępu do rynku pracy. Aktualna treść założeń do ustawy o usługach asystenckich sugeruje jednak, że projektowane rozwiązania odnoszą się wyłącznie do wąskiego aspektu aktywizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, ze zm.). Usługi asystenckie są natomiast pewnego rodzaju spoiwem wypełniającym luki i niedoskonałości systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami, związane z realizacją innych podstawowych praw jednostki. Z tych względów w założeniach do projektowanej ustawy należy podkreślić, że **usługa asystencji nie jest formą pomocy o charakterze socjalnym, ale elementem polityki wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami we wszystkich obszarach życia.**

Odnosząc się do przyjętej w założeniach przesłanki wieku, chciałbym zauważyć, że w Komentarzu nr 5 do Konwencji podkreślono, że również dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami mogą wymagać wsparcia, aby mieć możliwość spędzania czasu i uczestnictwa w zajęciach rekreacyjnych wraz z rówieśnikami. Dlatego też za konieczne należy uznać przeanalizowanie, w jaki sposób usługi asystencji osobistej mogą być świadczone na rzecz jej najmłodszych potencjalnych odbiorców oraz ewentualną zmianę wskazanego obecnie kryterium minimalnego wieku usługobiorcy.

Wydaje się także, że przyjęte górne ograniczenie wiekowe opiera się na stereotypowym założeniu, że osoby starsze nie pozostają w zatrudnieniu lub nie wracają na rynek pracy po ukończeniu 65 roku życia. Prawo do pracy w starszym wieku powinno uwzględniać również zapewnienie odpowiedniego wsparcia w formie asystencji osobistej w przypadkach, kiedy to właśnie niepełnosprawności związane z wiekiem utrudniałyby dostęp do rynku pracy. Traktowanie niepełnosprawności nabywanej w starszym wieku jedynie jako kwalifikującej do usług opiekuńczych wzmacnia utarte stereotypy i tym samym utrudnia osobom starszym uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. Należy podkreślić, że prawo do pracy nie powinno

być ograniczane ze względu na uzyskanie uprawnień emerytalnych. Granica wieku metrykalnego nie może więc stanowić cezurę w dostępności usług asystenckich zarówno w kontekście wspierania aktywizacji zawodowej (obecnie często definiowanej jako wsparcie osób starszych w wieku od 50 do 65 lat, z pominięciem osób w wieku 65+), jak i wspomnianego wyżej szerszego wsparcia w dostępie do życia społecznego i kulturalnego.

Jednocześnie wprowadzone kryterium wieku powinno uwzględniać inne działania podejmowane w celu udzielenia wsparcia osobom starszym. Wskazanie, że grupa osób starszych powinna otrzymać wsparcie w ramach innych instrumentów, tj. programów rządowych realizowanych z Funduszu Solidarnościowego bądź przepisów szczególnych, rodzi dodatkowe wyzwania. W tym zakresie istnieje potrzeba ścisłej współpracy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, tak aby wszystkie osoby wymagające wsparcia mogły je otrzymać zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami oraz poszanowaniem ich autonomii. Chciałbym jednocześnie zauważyć, że oferowane wsparcie w formie usług opiekuńczych jest odpłatne, co rzutuje na ich dostępność dla wielu osób, które otrzymują niskie świadczenia emerytalne. Poza tym, usługi opiekuńcze mają charakter socjalny i odnoszą się do podstawowych czynności życiowych. Z tych względów nie można ich traktować jako tożsamyh do usług asystenckich.

3. Budżet osobisty

Zaprezentowane założenia do projektu ustawy nie odnoszą się do jednego z kluczowych elementów zapewnienia realizacji prawa do niezależnego życia, jakim jest instrument „budżetu osobistego”. Budżet osobisty to pakiet środków finansowych przyznawanych osobie z niepełnosprawnością potrzebującej stałego wsparcia na sfinansowanie potrzebnych usług. Środki przekazane w ramach budżetu osobistego służą realizacji tego wsparcia w postaci – przykładowo – asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej, urządzeń i wyrobów medycznych oraz pomocy technicznych, indywidualnych środków transportu dostosowanych do potrzeb osoby z niepełnosprawnością, usług zdrowotnych i innych.

W Komentarzu nr 5 do Konwencji podkreślono również, że środki finansowe na pomoc osobistą muszą być przyznawane na podstawie indywidualnie określonych kryteriów i muszą uwzględniać standardy praw człowieka dotyczące godnego zatrudnienia.⁵ Środki finansowe muszą być kontrolowane przez osobę z niepełnosprawnością i są przyznawane tej osobie na opłacenie wszelkiej wymaganej pomocy w oparciu o ocenę potrzeb i jej warunków życiowych, a indywidualne dostosowanie usług nie może skutkować zmniejszeniem budżetu lub wyższymi opłatami wnoszonymi przez daną osobę. Dzięki takiemu rozwiązaniu osoba z niepełnosprawnością zachowuje pełną kontrolę nad usługą asystencji osobistej i sama decyduje, jakiego wsparcia w danym momencie najbardziej potrzebuje.

Do wskazanej problematyki odniesiono się w ramach projektu „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”.⁶ W raporcie dotyczącym rozwiązań istniejących w innych państwach oraz przedsięwzięć na poziomie lokalnym zauważono, że we wszystkich analizowanych rozwiązaniach każdy **użytkownik dysponuje budżetem osobistym przeznaczonym na pokrycie kosztów usług asystenckich**.⁷ Jedną z rekomendacji autorów ww. raportu jest więc uregulowanie procedur realizacji asystencji osobistej w oparciu o budżet osobisty, jako koncepcji najpełniej uwzględniającej podejście konwencyjne. Decyzja przyznająca prawo do budżetu osobistego na asystencję osobistą powinna mieć formę decyzji administracyjnej, od której powinna przysługiwać ścieżka odwoławcza. Omawiane założenia do ustawy nie uwzględniają jednak takich rozwiązań. W mojej ocenie kwestia ta wymaga dalszej analizy, a w przypadku podtrzymania aktualnej koncepcji – przedstawienia odpowiednio uargumentowanego uzasadnienia.

---

⁵ Komentarz ogólny numer 5, pkt 16 lit. d.

⁶ Projekt „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”, Numer projektu: POWR.02.06.00-00-0064/19, więcej informacji na stronie Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych pod adresem: <https://niepelnosprawni.gov.pl/a,1116,projekt-aktywni-niepelnosprawni-narzedzia-wsparcia-samodzielnosciosob-niepelnosprawnych> [dostęp: 4 maja 2022 r.].

⁷ Asystencja osobista osób z niepełnosprawnością w świetle analiz wybranych rozwiązań zagranicznych oraz systemu i doświadczeń krajowych, 2021, raport dostępny pod adresem: https://psoni.org.pl/wpcontent/uploads/2015/09/2_Asyntencja-osobista-os%C3%B3b-z-niepe%C5%82nosprawno%C5%9Bci%C4%85.pdf [dostęp: 4 maja 2022 r.].

4. Ustalenie prawa do asystencji osobistej oraz zakresu wykonywanej usługi z poszanowaniem autonomii użytkownika

Z przedstawionych założeń wynika, że usługa asystencji osobistej będzie przyznawana w formie decyzji administracyjnej na podstawie oceny potrzeb wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu osoby ubiegającej się o asystencję osobistą wynikającą z tych ról społecznych i zawodowych, które osoba z niepełnosprawnością pełni lub chciałaby pełnić, przy wykorzystaniu karty zakresu potrzeb. W decyzji administracyjnej ma być ustalana liczba godzin wsparcia tygodniowo (która będzie wyznacznikiem obliczenia kosztów asystencji dla danej osoby) oraz obszary, w których osoby z niepełnosprawnością potrzebują wsparcia asystenta osobistego.

Moje obawy budzi konieczność wskazania w decyzji liczby godzin tygodniowo wraz z niezbędnymi obszarami wsparcia. Należy zauważyć, że zakres wymaganego wsparcia może być różny w zależności od okresu w danym roku i zmieniających się potrzeb osoby z niepełnosprawnością. W takich przypadkach uwzględnienie takich okoliczności, jak wyjazd do sanatorium, udział w rehabilitacji, czy zmiana zakresu wymaganego wsparcia w związku z pogorszeniem lub poprawą stanu zdrowia będzie wymagało wydania kolejnej decyzji administracyjnej, a więc przeprowadzenia procedury administracyjnej. Wówczas wsparcie asystenta będzie wiązało się z oczekiwaniem na wydanie nowej decyzji, a w sytuacji znacznego obciążenia jednostki je wydającej może doprowadzić do braku możliwości skorzystania z usług niecyklicznych, np. rehabilitacji.

W związku z tym uważam, że – mając na względzie także potrzebę zachowania pewnej elastyczności – należy poddać pod rozagę wydawanie decyzji administracyjnej, w której stwierdzano by, czy dana osoba spełnia wymogi do uzyskania wsparcia w formie usług asystenckich, zaś jego zakres i forma świadczenia byłyby ustalane w kontrakcie trójstronnym. Takie rozwiązanie gwarantuje możliwość elastycznego dostosowania udzielanego wsparcia do zmieniających się potrzeb użytkownika bez konieczności inicjowania kolejnej procedury administracyjnej. W tym zakresie pomocne może okazać się również posługiwanie się punktem 7 z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, który dotyczy konieczności stałej lub długotrwałej

opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Korzystanie z już istniejących rozwiązań w systemie orzecznictwym mogłoby znacznie skrócić czas oczekiwania na przyznanie wnioskowanej usługi.

Uznanie osoby z niepełnosprawnością za pełnoprawny podmiot w relacji z asystentem wymaga również zapewnienia odpowiednich gwarancji proceduralnych, tak, aby zarówno wybrany kandydat, jak i zakres udzielanego wsparcia w pełni szanował preferencje i zdanie użytkownika (zob. też pkt 1 niniejszego pisma). Z uwagi na to, że wskazane elementy powinny stanowić treść umowy, niezbędne jest zagwarantowanie możliwości dochodzenia swojego prawa przed sądem powszechnym. Jest to zasadniczy postulat, gdyż brak odpowiedniej ścieżki odwoławczej może spowodować, że decyzja co do osoby asystenta oraz zakresu udzielanego wsparcia będzie mogła zostać narzucona przez organ administracji publicznej, a w przypadku, gdy zaproponowane warunki nie będą spełniały oczekiwań potencjalnego użytkownika zostanie on pozbawiony możliwości skorzystania z usług asystenckich, pomimo że jego prawo będzie ustalone na mocy decyzji administracyjnej. W takich przypadkach słusznym kierunkiem wydaje się zagwarantowanie możliwości dochodzenia swojego prawa przed sądem powszechnym z uwagi na charakter zawieranego kontraktu. Wskazana ścieżka sądowa powinna być jednak poprzedzona możliwością rozwiązania sporu w drodze mediacji przed niezależnym mediatorem. Taki mediator powinien być odpowiednio przeszkolony i przygotowany do współpracy z osobami z różnymi niepełnosprawnościami, aby podejmowane decyzje uwzględniały podmiotowość usługobiorcy.

5. Konieczność doprecyzowania definicji członka rodziny

W związku z pojawiającymi się kontrowersjami, doprecyzowania wymaga to, czy asystentem osobistym może być członek rodziny użytkownika usługi lub osoba pozostająca z nim w faktycznym pożyciu, czy też będąca członkiem gospodarstwa domowego. W przedstawionych założeniach wykluczono ww. osoby z grona potencjalnych asystentów.

Należy zauważyć, że pojęcie „rodziny” zostało zdefiniowane w przepisach różnych ustaw. Wedle art. 3 pkt 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, t.j. ze zm.; dalej jako: „u.o.ś.r.”), przez rodzinę należy rozumieć małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25. rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297). W tym kontekście warto zauważyć, że zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 pkt 1-3 u.o.ś.r., świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447, t.j. ze zm.). Jednocześnie zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 pkt 4 u.o.ś.r., świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359, t.j. ze zm.; dalej jako: „k.r.o.”), ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie z określonymi wskazaniami. W tym kontekście zrozumiałe wydają się głosy, że spośród potencjalnych asystentów należy wykluczyć osoby, którym przysługiwałoby świadczenie pielęgnacyjne, gdyż świadczenie to jest przyznawane z uwagi na konieczność udzielania wsparcia osobie z niepełnosprawnością. Wprowadzenie takiego kryterium nie powinno jednak prowadzić do pogorszenia sytuacji finansowej rodziny osoby z niepełnosprawnością, gdy członek rodziny pobiera świadczenie pielęgnacyjne.

Pojęcie członka rodziny może zostać również ukształtowane w odniesieniu do obowiązku alimentacyjnego. Zgodnie z treścią art. 128 k.r.o., obowiązek dostarczania

środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny), obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. W takim przypadku asystentem osobistym nie mogliby być jedynie krewni w linii prostej oraz rodzeństwo, zaś potencjalnych asystentów można by poszukiwać wśród krewnym w linii bocznej. W tym zakresie warto zwrócić uwagę, że celem ustanowienia asystencji jest realizacja idei niezależnego życia z **poszanowaniem wyboru użytkownika**. W tym przypadku osoby spokrewnione w linii bocznej mogą budzić większe zaufanie osób z niepełnosprawnościami i posiadać odpowiednią wiedzę do pełnienia funkcji asystenta. Dalszej analizie wymaga również, czy pojęcie członka rodziny będzie obejmowało osoby pozostające w związkach nieformalnych.

Należy jednak zauważyć, że pojęcie członka rodziny może być interpretowane znacznie szerzej – jako osoba w jakikolwiek sposób spokrewniona lub spowinowana z potencjalnym użytkownikiem usługi. Do Rzecznika Praw Obywatelskich zgłaszają się również mieszkańcy gmin, w których usługi tego typu nie są aktualnie świadczone. Z wyjaśnień udzielanych w tych sprawach przez lokalne ośrodki pomocy społecznej wynika, że pomimo ogłaszania konkursów na osoby świadczące usługi asystenckie coraz trudniej jest znaleźć asystenta, który odpowiadałby oczekiwaniom osób z niepełnosprawnościami. W mniejszych miejscowościach wykluczenie osób w jakikolwiek sposób spokrewnionych lub spowinowanych może uniemożliwić znalezienie kandydata, który będzie odpowiadał potrzebom i preferencjom użytkownika, a w konsekwencji znacznie obniżyć dostępność usług asystenckich. Za ideą asystencji osobistej stoi oddanie władzy i możliwości wyboru osobie z niepełnosprawnością, co w istotny sposób zmienia układ sił, nawet jeśli wyborem tym miałby być członek rodziny.⁸

Z uwagi na istniejące w systemie prawnym różne definicje członków rodziny **należy wyraźnie wskazać, w jaki sposób na gruncie projektowanej ustawy jest rozumiane pojęcie „członek rodziny”** i przeanalizować, czy jedna z istniejących już definicji nie będzie pomocna na kolejnych etapach prac nad ustawą o asystencji

---

⁸ Raport RPO pt. Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością – zapotrzebowanie na miarę Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich 2017, nr 5, str. 22.

osobistej. Zasady dotyczące tego, kto może być kandydatem na asystenta powinny być sformułowane w sposób precyzyjny tak, aby nie budziły wątpliwości, zwłaszcza potencjalnych użytkowników.

Pragnę zapewnić, że **podzielam w pełni przekonanie o konieczności wprowadzenia uregulowań systemowych dotyczących usług asystenckich.** Wyrażam nadzieję, że analiza przedstawionych w toku konsultacji publicznych postulatów osób z niepełnosprawnościami i organizacji działających na ich rzecz pozwoli na wypracowanie standardu zgodnego z oczekiwaniami potencjalnych odbiorców oraz że podjęte działania na rzecz deinstytucjonalizacji przyczynią się do przełamania stanu, który Komitet określił jako „krytyczna stagnacja”⁹ przyczyniając się do postępów we wdrożeniu postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

Mając na uwadze powyższe, działając w oparciu o przepis art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627, t.j. ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o analizę przedstawionych uwag i ich uwzględnienie w dalszych pracach nad projektem ustawy o asystencji osobistej. Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o podjętych w związku z niniejszym pismem działaniach i decyzjach. Ponadto deklaruję wolę dalszego współdziałania w pracach nad przygotowaniem projektu ustawy.

Łączę wyrazy szacunku

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/

---

⁹ Uwagi końcowe Komitetu Praw Osób Niepełnosprawnych, pkt 32 lit. a, op. cit.

Do wiadomości:

- Pan Paweł Wdówik

Pełnomocnik Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych

ePUAP

- Pani Paulina Malinowska-Kowalczyk

- Pan dr hab. Marek Rymsza

Doradcy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Kancelaria Prezydenta RP

ePUAP